

Exam. Code : 103203

Subject Code : 1117

B.A./B.Sc. 3rd Semester

POLITICAL SCIENCE (Indian Constitution)

Time Allowed—3 Hours]

[Maximum Marks—100

Note :— Candidates are required to attempt **five** questions in all, selecting at least **one** question from each section. **Fifth** question may be attempted from any section. All questions carry equal marks.

SECTION—A

1. Critically discuss the composition of Constituent Assembly and making of Indian Constitution.
2. Discuss the legislative and financial relations between Centre and States in India.

SECTION—B

3. Discuss the meaning and types of Directive Principles of State Policy in Indian Constitution.
4. Critically evaluate the relation between Fundamental Rights and Directive Principles of State Policy in Indian Constitution.

SECTION—C

5. Examine the powers and position of Prime Minister of India.

116(2119)/HH-12161

1

(Contd.)

6. Highlight the composition, powers and role of Parliament in India.

SECTION—D

7. Critically discuss the composition and powers of State Legislature.
8. Examine the powers and role of Governor of State.

(Punjabi Version)

ਨੋਟ :— ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹਰੇਕ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਕੇ, ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨ। ਪੰਜਵਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਅੰਕ ਸਮਾਨ ਹਨ।

ਭਾਗ-ੳ

1. ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਬਣਤਰ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਬਣਨ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
2. ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚ ਵਿਧਾਨਕੀ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਸੰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਭਾਗ-ਅ

3. ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿਚ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦਾ ਅਰਥ ਅਤੇ ਕਿਸਮਾਂ ਦੱਸੋ।
4. ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿਚ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਵਿਚ ਸੰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਭਾਗ-ੲ

5. ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ ਦੱਸੋ।
6. ਭਾਰਤੀ ਸੰਸਦ ਦੀ ਬਣਤਰ, ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਭੂਮਿਕਾ ਦੱਸੋ।

ਭਾਗ-ੳ

7. ਰਾਜ ਵਿਧਾਨਪਾਲਿਕਾ ਦੀ ਬਣਤਰ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
8. ਰਾਜ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ ਦੱਸੋ।

(Hindi Version)

ਨੋਟ :— ਵਿਦਯਾਰਥੀ ਪ੍ਰत्यੇਕ ਭਾਗ ਮੇਂ ਸੇ ਕਮ ਸੇ ਕਮ ਏਕ ਪ੍ਰਭਨ ਕਾ ਚਯਨ ਕਰਤੇ ਹੁਏ, ਕੁਲ ਪਾਂਚ ਪ੍ਰਭਨ ਕਰੇਂ। ਪਾਂਚਵਾਂ ਪ੍ਰਭਨ ਕਿਸੀ ਭੀ ਭਾਗ ਮੇਂ ਸੇ ਕਿਆ ਜਾ ਸਕਤਾ ਹੈ। ਸਭੀ ਪ੍ਰਭਨੋਂ ਕੇ ਅੰਕ ਸਮਾਨ ਹੈਂ।

ਭਾਗ—ਕ

1. ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਕੀ ਬਨਾਵਟ ਏਵੰ ਭਾਰਤੀਯ ਸੰਵਿਧਾਨ ਕੀ ਬਨਨੇ ਕੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਯਾ ਕੀ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਚਰਚਾ ਕਰੇਂ।
2. ਕੇਂਦ੍ਰ ਏਵੰ ਰਾਜਯੋਂ ਮੇਂ ਵਿਧਾਨ ਏਵੰ ਵਿਧੀਯ ਸੰਬੰਧੋਂ ਕੀ ਚਰਚਾ ਕਰੇਂ।

ਭਾਗ—ਖ

3. ਭਾਰਤੀਯ ਸੰਵਿਧਾਨ ਮੇਂ ਰਾਜਨੀਤਿ ਕੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਸਿਫ਼ਾਨਤੋਂ ਕਾ ਅਰਥ ਏਵੰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਬਤਾਏਂ।
4. ਭਾਰਤੀਯ ਸੰਵਿਧਾਨ ਮੇਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਸਿਫ਼ਾਨਤ ਏਵੰ ਸੈਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰੋਂ ਮੇਂ ਸੰਬੰਧ ਬਤਾਏਂ।

भाग—ग

5. भारतीय प्रधानमंत्री की शक्तियां एवं स्थिति बताएं।
6. भारतीय संसद की बनावट, शक्तियां एवं भूमिका बताएं।

भाग—घ

7. राज्य विधानपालिका की बनावट एवं शक्तियों की आलोचनात्मक चर्चा करें।
8. राज्य के राज्यपाल की शक्तियां एवं स्थिति बताएं।